

ด่วนมาก

ที่ กต ๑๒๐๔/๑๗๐

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ณ. ๕/๕๙
รับ 10 กพ ๕๔
ผล 13.๕๕ นเรื่อง ผลการสำรวจเส้นทาง R3A ของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนและผลการประชุมรัฐมนตรี
ต่างประเทศอาเซียน-จีน

22 ก.พ. 2554

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ.....

ตามที่กระทรวงการต่างประเทศได้นำรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนและคณะร่วม
สำรวจเส้นทาง R3A โดยรถยนต์จากจังหวัดเชียงรายเข้าสู่แขวงบ่อแก้วและหลวงน้ำทา สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว และเมืองจิ่งหง สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ มกราคม
๒๕๕๔ และต่อจากนั้น รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนทั้งหมดได้เดินทางไปเข้าร่วมการประชุม
รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีน (ASEAN-China Foreign Ministers' Meeting) ณ นครคุนหมิง
สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนรายงานผลการสำรวจเส้นทางและผลการประชุม
รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีน มาเพื่อโปรดทราบ ดังนี้

๑. ผลการสำรวจเส้นทาง R3A ของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนและคณะ

๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้นำรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน
และคณะสำรวจเส้นทาง R3A โดยรถยนต์จากเชียงใหม่ - เชียงของ (ไทย) - ห้วยทราย (ลาว) -
หลวงน้ำทา - จิ่งหง (จีน) ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ มกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งไทยได้ริเริ่มการสำรวจเส้นทางใน
ครั้งนี้เพื่อสำรวจพัฒนาการและศักยภาพของการเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาค และผลักดันให้มี
การดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนที่ผู้นำอาเซียนได้ให้การ
รับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๗ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ ทั้งนี้ เพื่อให้ภูมิภาค
อาเซียนมีการเชื่อมโยงระหว่างกันอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศได้เชิญเลขาธิการอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและต่างประเทศ อาทิ
สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ESCAP (United Nations Economic
and Social Commission for Asia and the Pacific) และ ERIA (Economic Research Institute for
ASEAN and East Asia) ไปร่วมสำรวจเส้นทางด้วย

๑.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำให้แก่
รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนและคณะ ในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ โดยภายในงานเลี้ยงอาหารค่ำ
กระทรวงการต่างประเทศได้ร่วมกับทางจังหวัดเชียงรายจัดให้มีการแสดงผลภัณฑ์จากโครงการ
หลวงและโครงการพัฒนาดอยตุง ในพระราชดำริ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของท้องถิ่น และการ
แสดงศิลปวัฒนธรรมของไทย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นจังหวัดที่สำคัญ
ของไทยในการเชื่อมโยงไทยและอาเซียนกับสาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศได้นำคณะรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนไปชมความคืบหน้าในการสร้าง
สะพานข้ามแม่น้ำโขงตามแนวเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ ๔) ที่จะ

เชื่อมระหว่าง อ. เชียงของ (ไทย) กับเมืองห้วยทราย (ลาว) ซึ่งจะทำให้การคมนาคมบนเส้นทาง R3A มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คาดว่าการก่อสร้างสะพานจะแล้วเสร็จในปลายปี ๒๕๕๕

๑.๓ การสำรวจเส้นทาง R3A เริ่มต้นจากบ่อแก้ว แขวงห้วยทราย ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ถึง เมืองจิ่งหง ในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ถนนในส่วน ของลาวเป็นถนน ๒ เลนมีระยะทาง ๒๒๘ กิโลเมตร ก่อสร้างโดยบริษัทของไทย ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ระหว่างกิโลเมตรที่ ๑ - ๘๔ ก่อสร้างโดยบริษัทแพร์ธาร์วงวิทย์ ส่วนที่ ๒ ระหว่างกิโลเมตรที่ ๘๔-๑๖๐ ก่อสร้างโดยบริษัทนอร์ด และส่วนที่ ๓ ระหว่างกิโลเมตรที่ ๑๖๐-๒๒๘ ก่อสร้างโดยบริษัทของจีน โดยเส้นทางที่ไทยก่อสร้างส่วนที่ ๑ ประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ระหว่างเมืองบ่อแก้วถึงเวียงภูคา มี สภาพเป็นหลุม/บ่อและพื้นผิวถนนขรุขระ โดยมีช่วงที่สภาพพื้นผิวขรุขระมากที่สุดประมาณ ๒๗ กิโลเมตร ทั้งนี้ เส้นทางช่วงดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการซ่อมแซมและปรับปรุง มีกำหนด แล้วเสร็จในเดือนเมษายน ๒๕๕๔ เส้นทางส่วนที่ ๒ และ ๓ มีสภาพค่อนข้างดี ในส่วนของเส้นทาง จากด่านบ่อเต็น ชายแดนลาวไปยังเมืองจิ่งหงของจีน ซึ่งจีนเป็นผู้ก่อสร้างเอง เป็นถนน ๒ เลน มีระยะทางประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร มีสภาพถนนดีมากตลอดสาย

๑.๔ การสำรวจเส้นทางในครั้งนี้ได้ทำให้รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนและคณะได้ ตระหนักถึงศักยภาพและอุปสรรคปัญหาของการเชื่อมโยงในภูมิภาคบนเส้นทางถนน R3A และ ตระหนักถึงโอกาสความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

๑.๕ นอกจากนี้ การสำรวจเส้นทาง R3A จากไทยไปจีนถือเป็นการเริ่มต้นกิจกรรม เพื่อเฉลิมฉลองความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ซึ่งครบรอบ ๒๐ ปี ในปีนี้ โดยฝ่ายจีนได้มอบให้รัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีนไปต้อนรับคณะรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่พรมแดน ลาวกับจีนและร่วมสำรวจเส้นทางถนนตั้งแต่ด่านบ่อหานของจีนไปจนถึงเมืองจิ่งหง นอกจากนั้น จีน ได้จัดให้มีการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีนและพิธีเปิดปีแห่งมิตรภาพและการแลกเปลี่ยนอาเซียน-จีน ค.ศ. ๒๐๑๑ ณ นครคุนหมิง ในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ ต่อเนื่องจากการสำรวจ เส้นทาง R3A ของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนด้วย

๒. การเสริมสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับประเทศใน ภูมิภาคละตินอเมริกาบนฝั่งแปซิฟิก

นาง Noeleen Heyzer เลขาธิการบริหารของ ESCAP ซึ่งไปเข้าร่วมกิจกรรม ที่จังหวัดเชียงราย ในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ได้ใช้โอกาสนี้ขอหารือกับรัฐมนตรีต่างประเทศ อาเซียนเกี่ยวกับข้อเสนอของ ECLAC (United Nations Economic Commission for Latin America and the Caribbean) ในการเสริมสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับประเทศใน ภูมิภาคละตินอเมริกาบนฝั่งแปซิฟิก (Strengthening Economic Connectivity between ASEAN and Latin American Pacific Basin Countries –LAPBC) โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อ ๑) สร้างเสริมความ เชื่อมโยงทางเศรษฐกิจโดยการลดอุปสรรคและเพิ่มความสะดวกในการขนส่งทางเรือ ๒) ยกกระตือรือร้น การเพิ่มและขยายโอกาสการลงทุนระหว่างทั้งสองภูมิภาค ๓) เพิ่มการปฏิสัมพันธ์การพัฒนาความ สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศ LAPBC กับอาเซียนในกรอบความร่วมมืออื่นๆ ทั้งนี้ ESCAP แจ้งว่า ฝ่ายละตินอเมริกา คือ ชิลีได้เสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งแรก ซึ่งฝ่ายอาเซียนเห็นพ้อง กันว่า หากจะมีการประชุมร่วมกันในเรื่องนี้ อาจพิจารณาให้มีการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของ

ทั้งสองฝ่ายเพื่อเตรียมการก่อน และสำหรับการประชุมระดับรัฐมนตรีที่อาจมีขึ้นต่อไป อาจพิจารณา ดำเนินการในลักษณะของTroika (ประกอบด้วยประเทศที่ดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในปัจจุบัน อดีตและอนาคต) ต่อจากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ โดยให้ Asian Development Bank (ADB) รวมทั้งสำนักเลขาธิการอาเซียนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการประชุมดังกล่าวด้วย

๓. ผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีน

๓.๑ ทิศทางความร่วมมืออาเซียน-จีน

รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีนได้หารือกันในประเด็นทิศทางความร่วมมือ ในทศวรรษที่ ๓ ของความสัมพันธ์อาเซียน-จีน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เน้น ย้ำและผลักดันการส่งเสริมความร่วมมือในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การพัฒนาความร่วมมืออาเซียน-จีนสู่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มี ผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจและการเงิน และการ รักษาสันติภาพ

(๒) การประสานงานเพื่อร่วมมือและสนับสนุนกันและกันในการ กำหนดท่าทีร่วมในประเด็นระดับโลก (global issues) และในกลไกระดับโลก เช่น สหประชาชาติ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารโลก และ G20 โดยเฉพาะในประเด็นการแก้ไขกฎระเบียบ ด้านการเงิน (Basel Accords) เพื่อสะท้อนผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนาให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

(๓) ร่วมกันผลักดันวิถีทางการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แบบเอเชียที่มีลักษณะที่เปิดเผยมองจริงใจ เปิดกว้าง และไม่มีการตั้งเงื่อนไขใด ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อทุกประเทศ และต่อสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคง และความมั่งคั่งของโลก

(๔) การร่วมกันพัฒนาความเชื่อมโยงในทุกมิติ คือ โครงสร้างพื้นฐาน ทางกายภาพ และสถาบัน และการแลกเปลี่ยนในระดับประชาชน (physical, institutional and people-to-people connectivity) โดยให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทว่าด้วยความ เชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity)

๓.๒ ความร่วมมือในเอเชียตะวันออก

จีนได้เน้นย้ำจุดยืนต่อ East Asia Summit (EAS) หลังจากที่ได้รับสหรัฐฯ และ รัสเซียเข้าร่วม ดังนี้

(๑) EAS ควรยึดหลักการ จุดประสงค์ และแนวทางการดำเนินการ ตามที่ปรากฏในแถลงการณ์ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์เมื่อปี ๒๕๔๘ คือ คงความเป็น leader-led forum ยึดหลักฉันทามติ การเปิดกว้าง (openness) การดำเนินการที่ทุกฝ่ายสะดวกใจ (comfortable pace) และการไม่แทรกแซงกิจการภายใน บนพื้นฐานของการเคารพซึ่งกันและกัน ความเท่าเทียมกัน ผลประโยชน์ร่วมกัน และเป็นไปเพื่อสันติภาพ เสถียรภาพ และการพัฒนาของภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการหารือเรื่องการเมืองและความมั่นคง

(๒) EAS ควรรักษาทิศทางความร่วมมือที่มีอยู่ คือ ผลักดันความ ร่วมมือใน ๕ สาขาสำคัญ (priority areas) ได้แก่ ไขหัวคอก ความมั่นคงด้านพลังงาน การศึกษา การเงิน และการจัดการภัยพิบัติ

(๓) สนับสนุนบทบาทนำของอาเซียนในเวทีความร่วมมือในเอเชีย

ตะวันออก

๔. ข้อสังเกต

๔.๑ เส้นทาง R3A จะเป็นเส้นทางที่มีการใช้ประโยชน์โดยจีนและลาวค่อนข้างมากในการขนส่งสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภคและการท่องเที่ยวระหว่างกัน สำหรับไทย ตั้งแต่เปิดเส้นทาง R3A ในปี ๒๕๕๑ ทำให้มีปริมาณการค้าผ่านแดนไปยังลาวและจีนเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๖๐ โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า รวมทั้งมีการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพบว่า ขั้นตอนและระเบียบวิธีการข้ามแดนจากไทย-ลาว-จีน ยังใช้เวลานานและซ้ำซ้อน นอกจากนี้ รถขนส่งสินค้าและรถยนต์ส่วนบุคคลและสาธารณะของไทยยังไม่สามารถเข้าไปในจีนได้ การขนส่งต่างๆ ต้องอาศัยรถจากจีนและลาว อีกทั้งสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดเส้นทาง R3A ยังไม่เพียงพอ ซึ่งในประการหลังนี้ จะเป็นโอกาสสำหรับไทยที่จะส่งเสริมให้นักธุรกิจไทยเข้าไปลงทุนในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร จุดหยุดพักผ่อน หรือ สถานีบริการน้ำมัน บนเส้นทาง R3A ในลาว นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย ลาว และจีนโดยใช้เส้นทาง R3A มากขึ้นด้วย

๔.๒ อาจมีความจำเป็นที่จะต้องแจ้งกับภาคเอกชนไทยที่เข้าไปรับเหมาก่อสร้างเส้นทางในลาวให้ตระหนักถึงความสำคัญของเส้นทางและความรับผิดชอบต่อคุณภาพของงานที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของประเทศด้วย

๔.๓ ในระหว่างการเดินทางสำรวจเส้นทาง R3A และการประชุมร่วมกับจีน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เสนอให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองเทศกาลสงกรานต์ใน 5 ประเทศ (จีนตอนใต้ ลาว พม่า ไทย กัมพูชา) ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นสัญลักษณ์ของความใกล้ชิดระหว่างประชาชนในภูมิภาค ซึ่งได้รับการตอบรับด้วยดี ในเรื่องนี้ กระทรวงการต่างประเทศจะได้มีการหารือกับหน่วยงานของไทยและประเทศที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก
ทั้งนี้ ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
นายกรัฐมนตรี
๖๔ ก.พ. ๕๔

(นายกษิต ภิรมย์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ที่ ๔๖ ๐๕๐๖/๒๕๕๐/๓
๑๖. ๑๑ ก.พ. ๕๔
กราบเรียน นรม.

กต. ขอให้ดำเนินการสำรวจเส้นทาง R3A ของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน และผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีน เสนอ ครม. ทราบ
จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องนี้เสนอ ครม. ทราบ
ตามที่ กต. เสนอ

กรมอาเซียน
กองอาเซียน ๓
โทร. ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๖๒
โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๓๐

ม. ๖
สอ. ให้คำแนะนำคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 2554 ลงมติว่า

ทราบ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

นรม. 4-23
เข้า 14 ก.พ. 54
ออก 14 ก.พ. 54

อ. ๖๔